

ADEVĚRUL

ABONAMENTUL :

Pe un an . . . 16.— cor.	Abonamentul la mai multe
Pe 1/2 de an . . . 8.— "	exemplare pe un an 12.— cor.
Pe trei luni . . . 4.— "	Pentru străinătate:
Un număr 30 ileri.	Pe un an . . . 24.— cor.

ORGANUL PARTIDULUI SOCIALDEMOCRAT DIN ARDEAL ȘI BANAT.

Apare în fiecare Duminică.

Orice scrisori și bani să se trimită pe adresa:

„ADEVĚRUL“
SIBIU, STRADA ROSENANGER NR. 14.
Tot aici se primesc și anunțuri cu prețuri festive.

Pe drumul cel bun.

Centralizarea mișcării muncitorești din Ardeal și Banat. — Hotărâri importante pentru împuternicirea mișcării. — Complectarea comitetului executiv al partidului și înființarea uniunilor sindicale.

Muncitorimea organizată fără deosebire de naționalitate din Ardeal și-a trimis reprezentanții săi la Conferința din Sibiu pentru a discuta posibilitatea unificării și centralizării întregii mișcări socialiste din ținuturile ocupate de armata română. Delegații secțiilor de partid și ai organizațiilor sindicale, cei mai vechi și conștienți socialiști din Ardeal, au ridicat conferința intimă la înălțimea unui congres socialist. Hotărârile aduse la această conferință sunt de mare însemnătate pentru clasa muncitoare din întreaga Românie nouă. În aceste timpuri grele de tranziție, cam lungă, centralizarea tuturor organelor, tuturor organizațiilor și tuturor elementelor socialiste de pe întreg teritoriul ocupat de armata română era o trebuință ce se impunea. Muncitorimea organizată a înțeles acest lucru și la chemarea comitetului executiv a răspuns în modul cel mai demn, și când s'a întrunit, după desbateri amănunțite, a hotărât unificarea și centralizarea partidului socialdemocrat și formarea Uniunii sindicale din Ardeal și Banat.

Până acum reprezentam numai fracțiunea românească a muncitorimei din Ardeal, care în mare parte, datorită împrejurărilor vi-trege, era neorganizată și totuși aveam putere. Dar acum, când s'a alăturat la noi și muncitorimea maghiară și germană forțele noastre sunt întregite.

Până acum eram ca râulețul ce curge rătăcit prin păduri, printre dealuri, deși limpede, dar mic fiind nu era o forță, nu putea face multă ispravă. Dar acum în alvia acestui râuleț au început să curgă alte râuri și cu valuri unite înlătură obstacolele din cale și mândru și impunător își urmează cursul devenind tot mai mare și mâne se va uni cu alte râuri și va deveni fluviu, care va îndepărtă țărnișii unul de altul, iar valurile lui înspăimântătoare vor spăla malurile de toate gunoarele și el va crește, va crește într-una... Iar poimâne se va uni cu marea — și împreună cu valurile mării va surpă și stâncile de piatră și va acoperi insule întregi și va domni peste tot...

Iată-ne uniți și centralizați!

După cum burghezia capitalistă fără deosebire de naționalitate și religie, fie de teama bolșevismului, fie pentru a-și apăra interesele și privilegiile de clasă, fără multă gălăgie, dar de fapt, s'a unit.

După cum cei mai mari dușmani ai poporului român, cei mai aprigi prigonitori și călăi ai clasei muncitoare văzându-se strânși cu ușa de muncitorimea ajunsă la putere în țara lor, primesc cu flori și cu urale armata română, fiind convinși că regimul capitalist din România le va redă privilegiile de cari au fost despoiați; s'au declarat unitari cu burghezia română, așa și muncitorimea maghiară și germană nu putea face altfel decât să se unească cu muncitorimea română și împreună, cu forțe unite să lupte contra lăcomiei capitaliste internaționale.

50 de mii de muncitori organizați au fost reprezentați la conferința noastră din Sibiu. Dar suntem siguri că și muncitorimea din Banat care geme sub asuprirea sârbească ca și muncitorimea din Crișana și Bihor, care este încă nedumerită din cauza evenimentelor ce s'au perindat bu-curos ar fi luat parte la conferința noastră dacă ar fi putut. Știm și aceea că imediat ce lucrurile se vor limpezi acești muncitori, cu trup și suflet se vor afilia partidului nostru... și râul va crește... Apoi se va forma blocul socialist din întreaga Românie cu Bucovina și Basarabia la un loc... și râul va deveni fluviu... Acest fluviu mareț acum trebuie să-și caute alvia cea mai dreaptă ca să poată ajunge cât mai repede și cât mai victorios la țel, care este: transformarea societății capitaliste în societate socialistă. Pentru asta a trebuit să se facă și s'a făcut centralizarea mișcării muncitorești.

Din vorbirile ce au fost rostite la această Conferință reese, că muncitorimea cunoaște foarte bine calea care duce înspre desrobirea ei complectă și că este ferm hotărâtă a nu se mai abate dela această cale, care este lupta de clasă cu mijloace legale, cum e parlamentul, administrația comunală ca mijloace politice și sindicatele, cooperativele ca mijloace economice, iar presa și bibliotecile ca mijloace culturale.

Muncitorimea a ajuns la convingerea aceea, că numai prin organizare, cultură și solidaritate lăsând laoparte micile divirgențe de naționalitate, de religie, cari numai pe burghezie o pot despărți, își poate duce lupta la bun sfârșit.

Acum mișcarea socialistă fiind unită și mai considerabilă va fi atacată mai

vehement și din mai multe părți. Dar vie loviturile căci noi ne-am adunat rândurile și vom putea pară mai ușor loviturile cele mari în viitor, decât am putut pară pe cele mici în trecut.

Orice evenimente s'ar întâmplă în lumea asta nestatornică să ne găsească ferecați și apoi toate le vom folosi în favoarea clasei muncitoare.

Conferința

partidului socialdemocrat și Uniunii sindicale din Ardeal și Banat.

Cu toate greutatele de comunicație, cu toate șicanele biletelor de legitimație muncitorii au făcut totul pentru a-și trimite reprezentanți la conferința intimă din Sibiu. Din cauza șicanelor cu legitimațiile de călătorie multe localități, ba chiar orașe ca Târgul-Mureșului, Piski, Orăștie etc. au rămas nereprezentate, dar au trimis veste că se solidarizează cu hotărârile aduse la conferință.

Sâmbătă 10 Maiu la ora 8 dimineața sala ministerului de industrie din Sibiu a fost plină de delegați. Au fost reprezentate 71 organizațiuni din 33 localități cu 142 delegați plus 25 de membri ai Marelui Comitet ales la Congresul din Ianuarie și Comitetul executiv.

Biroul conferinței s'a compus astfel:

Președinți: Pavel Buciumean, Petroșeni, Carol Bartha, Brașov, Francisc Szabó, Petroșeni și Florea Constantin, Hunedoara.

Secretari: Ioan Popescu, Petroșeni, Victor Brăfălean, Brașov, Friedrich Schneider, Sibiu și Domokos-Haraga B., Sibiu.

Comisia de verificare: Ioan Onicaș, Vulcan, Teodor Moga, Sibiu, Sigismund Király, Lonia.

Comisia de candidare: Ioan Czárák, Cluj, Gustav Krauss, Sibiu, Filip Ungar, Brașov, Gavril Forró, Turda.

Tov. Pavel Buciumean salută delegații și în câteva cuvinte frumoase își exprimă bucuria că a ajuns să participe la prima conferință a muncitorimei din Ardeal.

Tov. Domokos propune ca înainte de ședință să ne amintim de memoria victimelor muncii din Vulcan.

Tov. Buciumean propune să ne amintim și de muncitorii cari suferă în închisori din cauza mișcării.

Tov. *Brătfalean* cere să ne închinăm înaintea victimelor dela 13 Decembrie din București și în special să respectăm memoria tovarășului Frimu. (Toți delegații se ridică în picioare).

Tov. *Bartha* și *Gábor* spun ca să distrugem și ultima rază de șovinism din inimile noastre și să aducem hotărâri serioase demne de socialiști internaționali. Apoi ia cuvântul tov. *Iosif Ciser*, *raportorul ordinii de zi*:

Ne-am adunat la această conferință să căutăm și să studiem cauzele cari au provocat desbinări în rândurile muncitorilor; pe cât e posibil să le înlăturăm și să unificăm și centralizăm mișcarea socialistă. Știm cu toții că politica oligarchiei maghiare șoviniste a sădit ura de nație între popoarele conlocuitoare. Această ură de nație au răspândit-o cu toate mijloacele posibile și imposibile. Literatura socialistă de pretutindeni a luptat contra acestei ideologii false, dar se vede că tot n'a putut face cu totul nevătmătoare otrava șovinistă plantată cu atâta interes. Nu poporul a făcut politică despotică și șovinistă, ci parlamentul de clasă cu solgăbirăii clasei de trântori.

Oligarchia maghiară prin politica i egoistă și stupidă a dus țara la războiu și stările în cari ne aflăm sunt urmările războiului. Când a sosit dezastrul, evenimentele se perindau repede și noi nu puteam sta nepăsători. Trebuia făcut ceva, trebuia să hotărâm în dreapta sau în stânga. Și am hotărât așa cum am văzut că o cer interesele poporului. De aci a eșit la iveală rezultatul agitațiilor șoviniste: Sindicatele muncitorești au devenit naționale și cearta a luat loc. Muncitorimea maghiară care a suferit sub călcăiul oligarchiei maghiare, acum a luat lupta pentru întregitatea țării. Muncitorimea română tot așa s'a purtat: a considerat de asupritori și pe muncitorii unguri. La Budapesta deasemenea domnia șovinismului: toți voiau integritatea țării și erau gata s'o apere chiar prin revoluție. Au spus că preferă nimicirea Ardealului decât să fie stăpânit de alții. A venit armata română și a început prigonirea socialiștilor pe întreg terenul, pentru că nu vedeau numai socialiști în ei, ci și patrioți șoviniști. Tovarășii din Consiliul Dirigent încontin trebulau să intervie ca să scoată pe tovarășii arestați și să nu mai fie bătuți. Pentru că știți foarte bine cum sunt armatele de ocupație; ele voesc cu orice preț să-și asigure stăpânirea pe teritoriul ocupat. Așa s'au purtat și se poartă toate armatele, aceasta este metoda lor. Bătăia a înspăimântat pe oameni: unii s'au moderat alții au părăsit mișcarea socialistă, iar alții s'au îndârjit, dar erau precauți. În general mișcarea însă creștea în urma situației economice, ca scumpirea alimentelor, dispariția lor etc. Jandarmeria ardeleană nou înființată a văzut că înzadar persecută organizațiile muncitorești că tot se fac.

Noi vedeam disordinea ce domnește între muncitorii disciplinați altădată, și am căutat să facem legături cu tovarășii din Cluj, dar nu ne-a reușit. Dar în urma persecuțiilor ce se țin lanț au văzut și tovarășii maghiari că pe calea asta nu se mai poate merge, au văzut că persecuțiile s'au ameliorat unde am intervenit noi și ne-au făcut să înțelegem că s'ar învoi la o conlucrare comună. Noi ne-am grăbit să conchemăm această conferință văzând că fiecare grup, fiecare sindicat lucrează de capul său în lipsă de o conducere centrală. Capitaliștii au observat acest lucru și întru cât au putut au înrăutățit regulile de muncă, cari și așa erau proaste. Această stare fără cap nu mai poate dăinui. Mișcarea muncitorească trebuie centralizată pentru că lupta comună să aibe mai mult efect. Muncitorii să lase trecutul să vadă că drumul șovinismului și al politicii externe nu duce spre desrobirea lor, că nu au forțele necesare să lupte cu mijloacele acestea. Eu zic: să ne adunăm rândurile, să începem lupta de clasă pe cale economică și politică, să întărim mișcarea și să asigurăm drepturile membrilor în orice eventualitate, chiar dacă mișcarea noastră s'ar contopi cu cea din România veche. Muncitorii mineri se aflau într'o stare și mai tristă și centralizarea lor fiind mai urgentă s'a

și făcut cu câteva luni înainte. Și de atunci durerile s'au ameliorat și organizațiile și-au luat cursul lor regulat înspre dezvoltare. 1 Maiu a fost la înălțimea lui pe unde am putut noi ajunge și burghezia s'a speriat. În frica de socialism d-l Hotărân a înființat un partid țărănesc contra socialismului (1). Și acest fapt să ne silească să ne întărim rândurile că e o rușine să lăsăm ca poporul dela sate să fie tras pe sfoară. Nu e de ajuns să încredințăm Comitetului executiv, sau alte persoane, să ne ia apărarea, trebuie să organizăm centralele sindicatelor ca să părăm interesele tuturor muncitorilor organizați, iar pe cei neorganizați să-i organizăm. Fiecare breaslă să se afilieze la Uniune și centralizată să trecem în România și să arătăm muncitorilor de acolo modul nostru de organizare. Pentru că în România ne fiind dezvoltată industria, sindicatele sunt slabe. Acolo este mult idealism, dar puțină practică și solidaritate. Dacă Istoria ne-a încredințat nouă misiunea de a renova o țară mai mare ca a noastră să fim la înălțime.

Centralizarea economică nu e suficientă. Trebuie să complectăm comitetul executiv cu câte 3 membri din rândurile tovarășilor maghiari și germani, pentru că comitetul trebuie să corespundă maselor cari compun partidul. Să nu cădem în greșala tovarășilor din Budapesta cari au exclus naționalitățile din conducerea partidului. Mai trebuie să organizăm și să întărim presa partidului. Pentru asta ne trebuie o tipografie a partidului, care cere mari jertfe materiale dela cari vă rog să nu vă dați înapoi, dacă voți să ducem la isbândă lupta clasei muncitoare. Vă rog să primiți rezoluția care se va ceti.

Tov. *Jumanca* traduce în limba maghiară vorbirea tovarășului Ciser.

Apoi se citește rezoluția în trei limbi.

Rezoluție.

Reprezentanții partidului și organizațiilor muncitorești din Ardeal și Bănat întruniți în conferință intimă la 10 și 11 Maiu în Sibiuu declară:

Stând pe baze internaționale consideră lupta de clasă ca singurul mijloc de eliberare al muncitorimei. Pentru aceasta hotărăște unificarea și centralizarea provizorică a mișcării socialiste, politică și economică din Ardeal și Bănat. Mai hotărăște complectarea comitetului executiv cu șase persoane, al cărui sediu deocamdată va fi Sibiuu.

Conferința stabilește ca cea mai apropiată țintă a mișcării muncitorești unificată lupta pentru recăștigarea complectei libertăți de întrunire și de presă.

Conferința constată necesitatea dezvoltării și unificării presei. Pentru ajungerea acestui scop îndrumază comitetul executiv, ca fără amânare, să facă toate pregătirile pentru înființarea unei tipografii a partidului.

Conferința se simte îndatorată a sprijini întru toate comitetul executiv în activitatea sa.

Tov. *Hermann Gross* din Cluj motivează rezoluția cu argumente convingătoare în limba maghiară. Tov. *Flueras* critică unele părți din rezoluție însă e de acord să fie primită.

Tov. *Filip Ungar* (Brașov) desaproabă acuzațiile aduse muncitorimei maghiare și în special partidului socialdemocrat din Budapesta. Eu așteptam — spune el — să se vorbească mai mult asupra tacticii mișcării de până acum și ce trebuie să facem în viitor. Voi ați căzut în păcatul celor acuzați de voi. Sau dacă ați făcut bine, trebuia să mergeți în provincie să câștigați încrederea poporului. Critică activitatea comitetului și întrebă dacă crede comitetul că situația din Ardeal corespunde intereselor muncitorimei. Admite că el centralizarea mișcării dar nu cu politica de până acum. Spune că dacă muncitorimea nu are libertatea de întrunire, nu se poate organiza. Partidul trebuie curățit de elemente șoviniste.

Tov. *Ioan Mohan* (Zernecki) vorbește de mișcarea ce îndură muncitorimea din Zernecki și spune că în lipsa de convingere socialistă domnește ura de rassă. Iar autoritățile militare nu-i lasă să se întrunească pentru a cultiva pe muncitori.

Tov. *Carol Bartha* (Brașov): Desbinările nu s'au făcut din cauza muncitorilor. Noi brașovenii lucrăm foarte bine împreună românii și ungerii fără să facem șovinism. Vorbește de suferințele muncitorilor sub noul regim. Apoi zice: faceți rău că acuzați pe alții de șovinism pe când foile voastre sunt șoviniste. Dar să rupem cu trecutul. Poporul are mult mai mari interese de apărare, decât să pierdem acum vremea cu certuri. Sunt de acord cu centralizarea, dar centrul să fie acolo unde este o masă mai compactă de muncitori. Sibiuu nu e potrivit pentru centrala sindicatelor pe când acesta nu e un centru muncitoresc. Conducătorii trebuie să fie în mijlocul poporului, nu cum a fost în trecut: poporul român din Ardeal era condus de un comitet central din Budapesta. Organizarea și centralizarea numai așa are înțeles, dacă se asigură dreptul întrunirilor, altfel e de geaba toată acțiunea. Presa o vom sprijini-o dar să se scrie într'un spirit mai socialist ca până acum.

Critică presa care „nu e la înălțimea principiilor”.

Tov. *Maurer* vorbește în același sens.

Tov. *Victor Brătfalean* (Brașov): Critică activitatea comitetului executiv și spune că e de acord cu centralizarea mișcării, dar să se lucreze mai vioi și intensiv. Admite unirea cu mișcarea socialistă din România spunând că noi le dăm lor practică dar ei ne dau nouă teorie și abnegațiune. Până atunci să pretindem libertatea întrunirilor.

Tov. *Ioan Galbács* (Sepsiszentgyörgy) află prea de timpurie centralizarea, de ce ar fi asta mai urgentă ca pacea definitivă. Spune că să se favorizeze intelectualii cari intră în mișcare căci și Marx a fost aristocrat spiritual.

Tov. *Constantin Folea* (Strezacârțișoara): Cultivarea și organizarea plugarilor niciodată n'a fost mai trebuitoare ca azi. Evenimentele și transformările sociale își iau un avânt neobișnuit și țărănul în lipsă de cultură nu se poate acomoda noilor împrejurări. Plugarul luminat este alături de socialiști, cel neluminat este contra lor. Suferințele țărănului sunt fără margini numai nu știe de unde vin și ca să nu afle niciodată adevărul, de asta se îngrijesc popii. Conferința să ia o hotărâre pentru organizarea și cultivarea țărănilor.

Tov. *Ștefan Baróti* (Turda) cere să fie conchemat un Congres socialist unde să fie reprezentate și Banatul, Biharia și Crișana ca să se aducă hotărâri decisive. Centralizarea să se facă numai în mod provizor.

Tov. *Eugen Steiner* (Brașov) vorbește despre presă și spune că nu e bine organizată, când ea ar trebui să fie dătătoare de ton și să fie inima mișcării. Propune ca foile să se unească, întărească și să apară mai des.

Tov. *Hermann Gross* (Cluj) vorbește de libertățile muncitorilor suprimate și spune că pentru aceasta nu pot fi trași la răspundere socialiștii români, cari n'au voit să strice internaționalei ci să folosească rasei lor. E trist că muncitorii văd dușmani unii în alții pe când capitaliștii unguri repede s'au unit cu cei români. Noi atât mai mult trebuie să ne unim.

La Alba-Iulia s'au votat legi bune pentru muncitori, de acestea numai așa ne vom beneficia dacă luptăm pentru punerea lor în aplicare. Regret că nu văd mai mulți țărani în mijlocul nostru când știut este că majoritatea poporului oropsit din Ardeal o compune țărănul.

Tov. *Flueras* clarifică unele neînțelegeri ivite între delegați și de aci conferința a luat o înțorsătură cu totul unitară și satisfăcătoare.

Mai vorbesc tovarășii *Benkó*, *Bartalis*, *Muntean*, *Gruber*, *Ardeanu* și *Forró* în sensul de mai sus declarând că se alătură la rezoluție și admit centralizarea mișcării socialiste.

Sedința de Duminecă 11 Maiu.

Prezidează tov. *Gruber*. Dă cuvântul tov. *Belineanu*, care aduce salutul partidului socialist din România veche. Apoi tov. *Iosif Gusbeth* vorbește contra capitaliștilor sași, cari sunt un model reacționar de capitaliști hrăpăriți. Tov.

Socialism.

Dr. Valer Roman vorbește despre foloasele organizării și cultivării.

Tov. Rojki și Iesó din Turda spun că acolo au fost arestați fără motiv, mai mulți muncitori cu ocazia serbării zilei de 1 Mai, cer să fie puși în libertate. Tov. Flueraș promite că va interveni.

Mai vorbesc tov. Baumann, Bartha, Czárák, Drăghici și Flueraș în același înțeles ca mai nainte.

Tov. Bălineanu din București spune: Acum ni s'a dat drumul din închisoare nu putem fi șovinști. Trebuie să constat însă că se face șovinism de ambele părți. Aceasta este greșală de tactică. Dupăcum muncitorimea maghiară nu poate fi trasă la răspundere pentru faptele oligarhiei maghiare, tot asemenea nu pot fi trași la răspundere socialiștii români pentru faptele oligarhiei române. Cea mai bună dovadă că suntem internaționali și nu admitem amestecul statelor streine în afacerile noastre interne, iar nici amestecul statului nostru în afacerile interne ale unui stat vecin, este că Partidul socialist din România a trimis o delegație la guvern care protestează contra amestecului guvernului român în afacerile interne ale Ungariei și cere ca guvernul să primească condițiile de pace ale guvernului maghiar și să înceteze ostilitățile contra lor. (Vii aplauze).

Tov. Ciser declară că comitetul executiv a făcut același lucru la Consiliul Dirigent se vede că am fost de o idee fără a ne vorbi dinainte.

Tov. Ioan Lazar (Chișineu, Basarabia). Aduce salutul poporului basarabeian și spune, că acolo s'a suprimat nu numai mișcarea dar și gândirea socialistă. Dar focul mijloc sub cenușă. Fiți solidari și luptați pentru drepturile poporului și când noi basarabenii vă vom cere ajutor să ni-l puteți da.

După aceasta se pune rezoluția la vot și se primește cu unanimitate.

Delegații din Brașov prezintă spre votare următoarea

Rezoluție.

Muncitorimea socialistă fără deosebire de naționalitate din Ardeal întrunită la conferință intimă în ziua de 10 și 11 Maiu 1919 salută cu însuflețire lupta eroică a muncitorimii din România pentru idealul măreț al Socialismului. Inferază purtarea mizerabilă a oligarhiei din România față de mișcarea socialistă de acolo.

Intrunirea de astăzi trimite salutul frățesc și de îmbărbătare tov. arestați și condamnați, spunându-le că sunt solidari cu ei, în lupta pentru desrobirea desăvârșită a proletariatului de sub exploatarea capitalistă.

Totodată întrunirea de astăzi hotărăște să întreprindă pașii necesari, pentru încheierea cercetărilor și punerea în curgere a proceselor tovarășilor arestați din diferite părți ale Ardealului de autoritățile militare pentru a se stabili vina lor, iar dacă nu au altă vină decât numai aceea de a fi luat parte în mișcarea socialistă, să fie puși în libertate imediat pentru a liniști spiritele.

Delegații din Brașov.

Se primește cu unanimitate.

Urmează complectarea comitetului executiv. Au fost aleși următorii membrii: Carol Bartha din Brașov, Hermann Gross din Cluj, Ioan Fogarasi, Iosif Veronits, Friedrich Schneider și Henrich Baumann din Sibiu.

Apoi tov. Ciser rostește cuvântul de încheiere și mulțamește delegaților că au fost la înălțime.

Tov. Bălineanu în cuvinte frumoase își ja rămas bun dela delegații Conferinței. Din lipsă de spațiu nu putem publica vorbirea, dar vom reveni asupra ei ocazional.

Despre formarea uniunilor sindicale vom scrie în numărul viitor.

Convocare

Comitetul Executiv somează toate Breslele din Sibiu să trimită câte un delegat la Conferința intimă ce va avea loc în ziua de 19 Maiu 1919 ora 7 seara în localul Casei de asigurare Zeughof Platz 5—6.

Scopul convenirii este alegerea unei comisii generale provizorie.

Uniunile cari sunt deja centralizate să se reprezinte prin secretariatul lor

Comitetul Executiv.

Nu scriu cele ce urmează pentru a apăra „concepția socialistă”, aceasta n'are trebuință de apărător. În contra acestei concepții s'a scris atât de mult, încât aceasta ar putea forma obiectul de studiu a unui individ, pe toată viața lui ne spune Dobrogeanul Gherea. Cu toate acestea însă această concepție, această știință, trăiește și se manifestă cu o așa de mare tărie, încât aceasta nu i-o poate contesta nici cel mai mare dușman.

Noi vrem să dovedim în cele ce urmează, că putem să fim foarte bine socialiști marxști, fără a fi bolșevști, anarhiști, de cari ar vrea să ne lipească ziarele burghize.

Intr'adevăr la noi, în urma războiului, și mai cu seamă în urma revoluției s'a format unele concepții și păreri, o mulțime de indivizi cu sau fără pregătire trebuitoare, au început să determine curente, unele mai nepotrivite ca altele. Astfel la noi printre altele asistăm la nașterea „socialismului național”, de unde până acuma nu cunoșteam decât socialismul marxist, și 'n același timp un fel de socialism al creștinilor, care se bazează pe învățăturile lui Crist, fost socialist și el, și asupra căruia vom mai reveni.

Acuma însă apare deodată al 3 lea, adică „socialismul național”. Omul care e deprins să judece și să analizeze cu obiectivitate, observă că aceste două cuvinte împărechiate „socialism național” nu se complectează de loc unul pe altul, ci din contră se exclud. „Socialismul”, acest cuvânt analizat, este destul de grăitor, el înseamnă, unirea tuturor indivizilor, cari au același interes în o singură tagmă, o singură organizație, spre a putea lupta cu mai multă tărie în contra altei organizații cu interese contrari, adică lupta clasei muncitoare în contra clasei burghizo-capitaliste.

Căci burghezia în lupta ei caută să se ascundă în dosul socialismului național, treaba ei, poate a epuizat mijloacele de luptă și argumentare, datoria noastră este de a lumina clasa muncitoare în această direcțiune.

Mulți dintre dușmanii socialismului se bucură deoarece în ultimul timp ziarul „Dacia”, București a reproduc niște păreri ale tov. G. Grigorovici, Bucovina, care spune, că socialiștii români din Bucovina nu vor sta deacum încolo decât numai pe baza socialismului național.

Dacă într'adevăr tov. Grigorovici a făcut acele declarații, îl privește, motivele cari l-au determinat la aceasta nu pot fi și motivele noastre.

Acci ce caută să aperse existența și necesitatea concepției „socialismului național”, trebuie să dovedească, că de acum nu mai avem marea industrie ce determină lupta de clasă și socialismul științific, să dovedească că nu mai avem proletariat. Dovedindu-ne toate astea bineînțeles că ne vom resemna. învățăturile lui Marx-Engels, Kautski, Jaurès, Bebel etc. le vom da uitării, literatura socialistă împreună cu cântecile de desrobire ale muncitorilor le vom înlocui cu altele, cu alte cuvinte ne vom identifica cu totul evoluției în curs, care a înlocuit concepția socialistă cu alta mai nouă.

Bineînțeles că toate astea le vom face atunci când ni se va dovedi cele de mai sus. Mi-e frică însă că vom aștepta multă vreme spre a ne încălzi la lumina acestor dovezi.

Că este așa o putem dovedi cu d-l A. C. Cuza, Iași, care recunoaște că industria streină există, însă trebuie să luptăm în contra ei, trebuie să întărim industria și comerțul român, numai astfel am putea scăpa de străini, socialiști, etc. Căci cum crede d-l Cuza că s'ar putea face aceasta n'o putem ști, cel mult credem că să refuzăm miliardele Americii, Angliei, Franței, etc. cât și oamenii specialiști și mijloacele moderne pentru exploatarea diferitelor ramuri industriale, și să le înlocuim prin milioanele băncii naționale și prin oamenii și mijloacele noastre primitive, dacă acest mod poate fi bun.

Trebuie prin urmare să declarăm, căci sub orice formă s'ar ascunde burghezia spre a lupta în contra clasei muncitoare, vom recunoaște una și aceeași burghezie hrăpăreată,

exploatoare, pe care o vom arăta muncitorilor așa cum este, iar nu după cum se prefacă și în acest sens vom cultiva și pregăti masele muncitoare, determinați fiind de evoluția economică a societății pe care nu noi am creat-o.

T. B.

Insemnări.

Ce nu trebuie să uităm.

O schimbare de regim poate aduce asupra acelor care au pierdut terenul tot felul de represalii, dacă la timp nu li se pun piedecile necesare.

Ura acelor care s'au simțit nedreptățiți, clocotind în pieptul lor va roscolî patima și după felul de simțire vor călă și mijloacele de răzbunare asupra acelor cari până odinioară i-a stăpânit; aceasta o vedem în toate frământările lumesti, așa între statele beligerante precum și în luptele politice.

În nici un caz însă nu s'a văzut o atâta de mare pornire pătimășă de a se răzbuna ca acuma la burghezia aceea de pe terenul de curând ocupat, care simțindu-se liberată de sub dictatura proletară se umflă ca balaurul din povești liberat din butea ferecată.

În orașele ocupate de armatele române, aceasta burghezie, cu pofta ei niciodată sătulă ar vrea acum să se răzbune îndoit asupra proletariatului care până eri ca dictator i-a somat la muncă folositoare obștei. Ne așteptăm că întrând într'un oraș de curând ocupat vom afla toate izvoarele de bunuri secătuite până la ultima bucă de pâine ori aur. Și nici ferestre, nici prăvălie, nici fabrică nu vor arăta vechiul aspect. Uimirea ne fu și mai mare când în locul acestora am aflat orașul plin de gheșfari de pe vechiul teritoriu, cari prin localuri de trândărie legau învârteli neguțătorești cu marfa ce abundă piața. Pe deoparte cotropirea proletariatului, pe de altă parte deslănțuirea cea mai mare a exploatarei, atât asupra producătorilor cât și a consumatorilor, fără rușine și fără remușcare, asemeni unor pasări de pradă.

Nici un mijloc nu le e odios când e vorba de a trage foloase din acest tulbure, și în speranța sprijinului puterii noilor ocupatori înalță osanale ipocrite, așa după cum s'a văzut în Oradea-mare.

Eră destul un frâu liber lăsat acestora ca starea lucrurilor să lungece din nou pe obârșia anarhiei, periclitând tuturora, atât proletariatului cât și burghezimei siguranța și bună starea.

Prin intervenția tov. Flueraș toate aspirațiunile de răzbunare au eșuat. Atitudinea luată de dânsul a pus pe fiecare la locul lor. Bunurile câștigate de muncitori nu puteau fi răsturnate după pofta și nesațul burghezimei, căreia nici viața nici bunăstarea — destul de lucitoare — nu-i este periclitată.

Aceasta au înțeles-o la timp parveniții războiului, și la gestul tov. Flueraș au bătut în retragere. Și acuma să tacă!

Pentru „Adevărul” zilnic.

Emisiune de 3000 bonuri à 25 Lei.

Replătibile în doi ani cu 10% interese.

Sau mai făcut următoarele subscrieri la imprimatul „Adevărului”:

Tov. Tiron Albani	4 bonuri	100 Lei
„ Ioan Vili	4 „	100 „
„ Iuliu Rusu	2 „	50 „
„ Francisc Szabó	2 „	50 „
„ Ioan Muntean	2 „	50 „
„ Remus Muntean	2 „	50 „
„ Atanasie Halmagian	2 „	50 „
„ Silvestru Gruța	2 „	50 „
„ Ilie Ungurean	2 „	50 „
„ Augustin Deac	2 „	50 „
„ Nicolae Pleșa	2 „	50 „
„ Nicolae Popa	1 „	25 „
„ Nicolae Russu	1 „	25 „
„ Ilie Bota	1 „	25 „
„ Iuliu Simandi	1 „	25 „
„ Moise Fărcaș	1 „	25 „
„ Ioan Roman	1 „	25 „
„ Ilie Todor	1 „	25 „
„ Ioan Rusu	1 „	25 „
„ Pavel Buciumean	1 „	25 „

Total 875 Lei

Suma din urmă 5100 „

Total 5975 Lei

ȘTIRI.

1 Maiu în Budapesta.

Proletariatul din Budapesta a consunțit ziua de 1 Maiu ca zi istorică. Vorbirile cari au fost rostite într'adevăr au însemnatate istorică. Comisarul popular Tiberiu Szamuely, care a fost încredințat cu aranjarea sărbătoarei internaționale, a chemat la sine pe toți reprezentanții literaturii și artei și le-a cerut concursul pentru aranjarea sărberei. Toate clădirile mai mari au fost decorate cu draperii și steaguri roșii. Pe străzile principale au fost ridicate peste 50 de tribune roșii de unde oratorii au ținut vorbirile sărbătorești despre însemnatatea zilei de 1 Maiu. Intre oratorii mai de seamă au fost Desideriu Bokányi, Sigismund Kunfi, Oscar Jászai, Eugen Landler, Vilhelm Böhm, Mihail Babits, Oscar Beregi, Bela Kun, Ivan Achimon, medic, profesor din Moscova Mihail Károlyi, D. Berinskei, Eugen Ivánfi, Irina Varsányi și Maria Jászai.

Demonstrația a fost uriașă cum nu s'a mai văzut: peste 800 de mii de oameni, bărbați și femei, au luat parte. Orașul într'adevăr avea un aspect sărbătoreț. *Coresp.*

1 Maiu în Cleveland (America).

În acest oraș a avut loc mari demonstrații. Cu tribune și steaguri roșii. O companie de soldați provocători au pretins retragerea drapelului roșii ceea ce muncitorimea se înțelege n'a îndeplinit și s'au produs ciocniri sângeroase. A fost un mort, 200 răniți și număroase arestări.

Armata-i tot armată, poliția e tot poliție fie ea chiar în America. Și acolo ea este servă credincioasă a burgheziei capitaliste, dar nu va fi tot așa...

— **Aurel Lazar pentru muncitori.** Cetim în „Nagyvárad Napló”: „Se știe că minele dela Almamező au încetat de a mai funcționa înainte de asta cu câteva luni. Directorul minelor n'a putut plăti muncitorii și le-a dat drumul. Societatea acționară a suferit mari „pagube” sub dictatura proletară și a bancrotat. Reprezentanții acționarilor conduși de dr. Lévai s'au prezintat la d-l Aurel Lazar, șeful rezortului justiției și au cerut să vie în apărarea capitaliștilor dela societatea minieră, să le asigure funcționarea și în viitor a minelor. D-l Lazar le a răspuns că nu-i pasă de paguba ce au suferit-o acționarii. Întreprinderea minieră este afacere comercială în care sau câștigă sau pierd. Dar de muncitori îi pasă, nu permite ca ei să piardă. Societatea minieră este datoare a pune întreprinderea în funcțiune cât mai repede, pentruca muncitorii să aibe de lucru. Producerea cărbunilor este foarte importantă cu atât mai mult că aceasta nu dă posibilitate numai la producția industrială, ci asigură existența multor muncitori.

— **Drepturile femeilor.** Prezidenta Ligei pentru dreptul femeilor, Maria Vérone, a adresat prezidentului Wilson o scrisoare în care spune următoarele: Înaintea delegațiunii femeilor atât în numele domniei Voastre, cât și în numele colegilor domniei Voastre ați declarat, că în principiu sunteți de acord cu noi privitor la toate punctele programului nostru. Vă exprimăm recunoștința noastră. Totuși ne permitem a Vă spune, că dacă noi dorim nu e numai o aderare în principii. D-Voastră ați recunoscut dreptul popoarelor de a dispune de sine, dar trebuie să se proclame și dreptul indivizilor de a dispune liber de sine. Muncitorii au prezentat harta muncii, popoarele indigene sau originare din Africa au redijiat harta negrilor, ovreii au reclamat recunoșterea drepturilor lor chiar fără să aibă naționalitate legală. Nu va fi și o hartă a femeilor? Toată lumea civilizată a prestat unanim în contra atrocităților comise din partea imperiilor centrale în timpul războiului; dar este tolerabil ca în timp de pace milioane de femei și de copii să fie considerați ca animale și vânduți pentru muncă ori pentru prostituție ori în vederea căsătoriei. Sclăvia, ștearsă în principiu, a fost susținută cu privire la femei, la copii, în numele cărora noi ne ridicăm glasul azi, fiindu-le lor imposibil a-și exprima durerile. („La Victoire”).

— **Statuia tovarășului Jean Jaurès.** Consiliul comunal din Paris (compus jumătate din socialiști) a hotărât ridicarea unei statuii a marelui luptător socialist și bărbat de stat Jean Jaurès, a fixat și locul unde se va ridica monumentul prețios. În comuna natală a tovarășului Jaurès, în Carvau, de asemenea va fi ridicat un monument. Pe acesta îl face Uniunea socialistă din Franța.

— **Profesoară în Universitatea din Budapesta.** Ca o ironie a soartei în țara unde femeia eră cea mai desconsiderată, acum a ajuns să fie profesoară în Universitate, notând bine că-și îndeplinește misiunea cu cea mai mare destoinicie. Profesoara este Irina Dienes-Götz, eleva dnei Curie din Paris. Este specialistă în activitatea radio, în biologie zoologică și în teoria lichidelor. Ea de altfel este soția socialistului Ladislau Dienes și a fost numită zilele acestea de profesoară la Universitatea din Budapesta ca cea dintâi femeie pe această catedră.

— **1 Coroană pentru o găleată de apă.** În Aninoasa zilele acestea s'au ruinat conductele de apă și locuitorii au rămas fără apă. Femeile au fost silite să ia apă din fântâna măcelarului Schmieder. Acesta văzând că apa are trecere a găsit de bine să ceară plată pentru apă și a cerut pentru fiecare căldare de apă o coroană. O femeie a și plătit coroana pentru o căldare de apă, dar celelalte femei s'au scandalizat și au protestat în așa mod că vânzătorul de apă s'a speriat. Ce ar fi făcut acesta cu bițele femei, dacă el nu eră un simplu măcelar ci un notar sau pretore care e Dumnezeu pe sate? Numai să fie lipsă de apă că și asta trece în proprietate privată.

— **Muncitorii unii pentru altul.** Familiile muncitorilor arestați cu ocazia turburărilor din Vulkan sunt în cea mai mare mizerie. Muncitorii cari lucrează au sărit în ajutorul celor 40 de familii rămase pe drumul și după puțină au adunat suma de 2500 cor. din sărăcia lor dovedind că nu se uită unii pe alții nici în rău, nici în bine. Prin intervenția tovarășilor D. Muszka, G. Ignatuk, I. Danciu și I. Kubecz au primit ajutor familiile următorilor: Müller J. 70 cor. Begya J. 60, Semehlofen J. 60, Palatka M. 70, Fekete J. 70, Bustja I. 60, Gyöngyösi V. 60, Szemsina S. 60, Vajda M. 60, Szabó B. 60, Gundel F. 60, Gergely A. 60, Brum S. 60, Ardalan J. 70, Rozsgoji Lörincz 60, Váradi A. 60, Gergej J. 60, Cuzbean B. 60, Csizér A. 60, Golda L. 60, Káli A. 60, Kornél Gy. 60, Bustja S. 60, Vulkan P. 60, Golda A. 60, Kádár I. 80, Máté B. 60, Knébel J. 60, Ilés M. 60, Daradics J. 60, Kelemen J. 60, Hartman A. 60, Béres J. 60, Márton J. 60, Lager K. 60, Villis J. 60, Jamniczki R. 60, Kovács I. 60, Lakatos M. 60 și Kell Gy. 100 cor. Suma totală 2500 cor.

Comunicat.

Din ordinul Consiliului dirigent, Resortul ocrotirei sociale Cassele de asigurare muncitorești sunt înputernicite ca până la noui măsuri să funcționeze ea și în trecut, cu schimbarea aceea de legăturile cari până acum le purtă cu casa centrală din Budapesta vor cădea în sarcina Consiliului dirigent, Resortul ocrotirei sociale.

Patronii, cari se vor abstrage ori vor neglija cotizațiunile către casă vor fi pedepsiți în vigoarea § 191 a art. de lege XIX. cu 2 luni arest și 600 coroane amendă.

Activitatea noastră.

Pentru tovarășii din Sibiu. Membrii secțiunii române a partidului socialdemocrat din loc sunt rugați a lua parte la o consfătuire care va avea loc Sâmbăta 17 Maiu între orele 7—8, în localul ziarului „Adevărul” str. Rosenanger 14.

Lucrătorii și lucrătoarele de croitorie sunt invitați a lua parte la o consfătuire ce se va ține Luni 19 Mai e la ora 7 seara în Casa de asigurare, Zeughofplatz 5. Toți croitorii și croitoresele să ia parte la această consfătuire.

Apel către toate secțiunile și organizațiile noastre. Mutându-se centrul mișcării noastre la Sibiu, tovarășii conducători ai grupelor sindicale și ai secțiunilor noastre din țară sunt îndrumați ca toate informațiile și îndrumările de cari au lipsă să le ceară dela Secretariatul partidului socialdemocrat din Ardeal,

Sibiu, Strada Rosenanger 14. Tot aici se trimite și darea de partid, precum și orice alți bani pentru mișcare.

Convocare.

Intelectualii de toate categoriile, precum și funcționarii publici, privați, comerciali etc. sunt invitați a lua parte la o consfătuire intimă ce se va ține Sâmbăta în 18 Maiu o. d. a. la orele 2¹/₂, în localul casei de asigurare, Zeughofplatz 5—6.

În numele organizației centrale a funcționarilor din Ardeal și Banat

Dr. Roman m. p.,
Președinte.

Baumann m. p.,
Secretar.

Ordonanța Nr. 3 (modificată).

Obligatorie pentru întreg teritoriul ocupat până la Tisa, considerat zona de operații.

4 Maiu 1919.

Noi, Comandantul Trupelor din Transilvania, pe baza articol. 32 și 57 din titlul II adițional codul justiției militare, în interesul siguranței armatei și pentru apărarea țării

o r d o n ă m :

1. Interzicem portul sau păstrarea oricărui fel de arme de foc sau arme albe, precum și a orice fel de munițiuni sau explosibile.

2. Posesorul unor asemenea arme sau munițiuni este obligat, ca în termen de trei zile de la afișarea acestei ordonanțe să le predea la Comandamentul militar român cel mai apropiat, de unde în schimb va primi o adeverință.

3. Contravenienți de bună credință se vor judeca de Curtea Marțială și condamna cu închisoare până la zece ani și cu amendă până la zece mii lei; osebit de urmărirea și pedepsirea lor conform cu legile în vigoare ca: rebeli, spioni sau trădători, în cazul care se va vedea, că purtau sau ascundeau armele cu intențiunea a se servi de ele, sau a le pune la dispoziția altora, pentru a se complota contra armatei române sau a locuitorilor români.

Azi 4 Maiu 1919.

Comandantul trupelor din Transilvania:

General Mărdărescu.

Șeful de stat major:
General Panaitescu.

Editor și redactor responsabil: TIRON ALBANI.

Tiparul tipografiei W. KRAFT, Sibiu, Str. Orezului 10.

Cenzurat de: Căpitan Boiu.

Mașină de treerat de vânzare.

Batuză 80 mm lărgime fără nici un defect pe garanție cu tot ce conține. Adresa Ioan Mohan, fabrica de celuloze, Zernești. 1-3

Se caută două funcționare

la Uniunea muncitorilor mineri și topitori, care să cunoască perfect limba română și maghiară. Una să știe să scrie la mașină de scris, iar cealaltă numai la administrație. Salar lunar 500 cor. Afară de asta se caută o bună contabilă casieră, care să cunoască perfect contabilitatea. Se recere cațiune. Salariu lunar 600 cor. Posturile sunt a să ocupa imediat. A se adresa la „Adevărul”.

La Croitoria Petrașen se caută mai mulți lucrători, un croitor bun și o vânzătoare.

Chinematograf modern de vânzare. Cu cele mai fine mașini de electricitate 600 metri sârmă de aramă, 6000 metri film, 150 lămpi de cele mai fine, se vinde din mână liberă. Ioan Mohan, mecanic, fabrica de celuloze, Zernești. 1-3

Dentistul Munteanu

10-28 Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 28

Consultații: orele 8—12 și 2—5.